

ถั่วลิสง

พันธุ์แนะนำ

- สำหรับบริโภคฝัก (ต้มและอบแห้ง) ได้แก่ พันธุ์โชงทัย 38 และพันธุ์กาฬสินธุ์ 1
- สำหรับกะเพาะเมล็ดแห้ง ได้แก่ พันธุ์เทนาน 9 พันธุ์ขอนแก่น 5 และพันธุ์ขอนแก่น 4

ช่วงเวลาปลูก

ธันวาคม - มกราคม

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างต้น 10 - 20 เซนติเมตร x ระยะห่างระหว่างแถว 40 - 60 เซนติเมตร

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์

20 - 25 กิโลกรัมต่อไร่ หลุมละ 2 เมล็ด

การใส่ปุ๋ย

รองกันหลุมหรือโรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบหลังจากเมล็ดตก 15 - 20 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 12-24-12 หรือ 16-16-8 อัตรา 35 กิโลกรัมต่อไร่

การดูแลรักษา

- กำจัดวัชพืช 3 ครั้ง เมื่อพืชอายุ 15 วัน 25 วัน และ 35 - 40 วัน (ระยะพุ่มโคน)
- ควรทำการพรวนดินและพุ่มโคนเดี่ยว ถึงแนวทรงพุ่ม เมื่ออายุ 30 - 40 วัน เป็นระยะที่ถั่วลิสงเริ่มออกดอก จะช่วยให้ถั่วลิสงแทงรากเพื่อสร้างเมล็ดได้ดี

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 85 - 110 วัน โดยสังเกตสีของเปลือกฝักดำใน เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลมากกว่าร้อยละ 60

ถั่วเหลือง

พันธุ์แนะนำ

พันธุ์ศรีสำโรง 1 พันธุ์ สจ. 5 พันธุ์เชียงใหม่ 2 พันธุ์เชียงใหม่ 6 และพันธุ์เชียงใหม่ 6

ช่วงเวลาปลูก

กลางพฤศจิกายน - กลางมกราคม

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างต้น 20 เซนติเมตร x ระยะห่างระหว่างแถว 50 เซนติเมตร

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์

12 - 15 กิโลกรัมต่อไร่ หลุมละ 3 - 4 เมล็ด

การใส่ปุ๋ย

ควรรดเมล็ดด้วยเชื้อไรโซเบียม ปุ๋ยรองพื้นใช้ปุ๋ยสูตร 12-24-12 หรือ 15-15-15 อัตรา 20 - 30 กิโลกรัมต่อไร่

การดูแลรักษา

- กำจัดวัชพืชมก่อนปลูก และถอนวัชพืชมหลังจากปลูก 15 - 20 วัน และ 30 - 35 วัน
- ปอกกันหอมแมลงวันเจาะลำต้น ด้วยสารเคมีหลังจากปลูกแล้ว 7 - 10 วัน
- ให้น้ำทุก 10 - 14 วัน ระวังอย่าให้ขาดน้ำช่วงออกดอกและสร้างเมล็ด

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวได้เมื่อมีใบร่วง มีฝักแก่ (เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองเกือบทั้งหมด) ตัดวางตากแดดไว้ในแปลง ควรนำไปนวดฝักในขณะที่ยังมีความชื้นประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์

ถั่วเขียว

พันธุ์แนะนำ

พันธุ์ชัยนาท 72 พันธุ์ชัยนาท 36 พันธุ์กำแพงแสน 1 และพันธุ์กำแพงแสน 2

ช่วงเวลาปลูก

ธันวาคม - กุมภาพันธ์

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างต้น 20 เซนติเมตร x ระยะห่างระหว่างแถว 50 เซนติเมตร

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์

- กรณีปลูกเป็นแถวใช้เมล็ดพันธุ์ 3 - 4 กิโลกรัมต่อไร่ หลุมละ 3 - 4 เมล็ด
- กรณีหว่านใช้เมล็ดพันธุ์ 5 - 6 กิโลกรัมต่อไร่

การใส่ปุ๋ย

ใส่เป็นปุ๋ยรองพื้นหรือใส่เมื่อพืชอายุ 15 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 12-24-12 อัตรา 20 - 30 กิโลกรัมต่อไร่

การดูแลรักษา

- ถอนอกให้เหลือหลุมละไม่เกิน 3 ต้น
- กำจัดวัชพืชมก่อนปลูก และถอนด้วยมืออีก 1 - 2 ครั้ง เมื่ออายุ 15 - 20 วัน และ 30 - 35 วัน
- หากเป็นพื้นที่ระบาดของหนอนแมลงวันเจาะลำต้นควรป้องกันโดยพ่นสารเคมีหลังจากปลูกแล้ว 7 - 10 วัน
- ให้น้ำทุก 10 - 14 วัน ระวังอย่าให้ขาดน้ำช่วงออกดอกและสร้างเมล็ด

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวผลผลิต 2 ครั้ง เมื่ออายุ 65 วัน และ 70 วัน หลังปลูก

แผนฉบับที่
ปี 2562

4

คำแนะนำ

การปลูกพืชใช้น้ำน้อย ในช่วงฤดูแล้ง

ด้วยความปรารถนาดีจาก

งานส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานปลัด

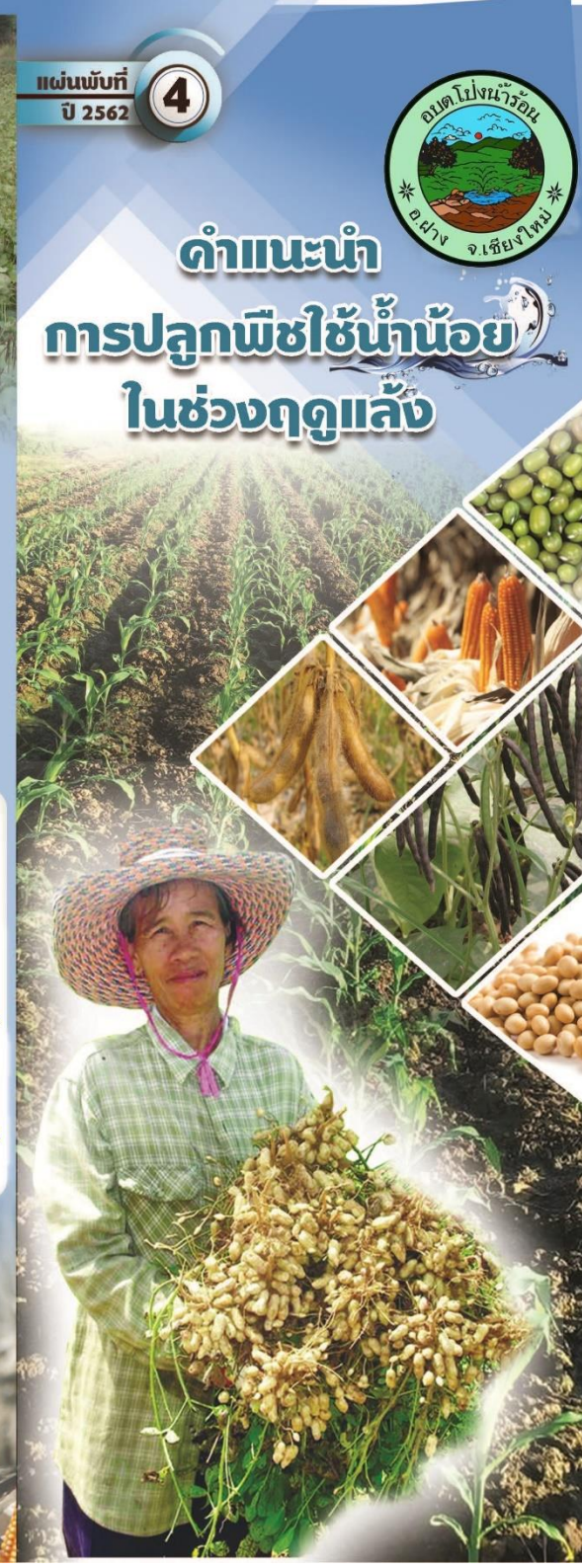
องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

โทร 053-451234 โทรสาร 053-451213

ดาวน์โหลดเอกสาร

คำแนะนำ การปลูกพืชใช้น้ำน้อย ในช่วงฤดูแล้ง

ปกติเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเป็นพืชหลักในฤดูฝน ส่วนในช่วงฤดูแล้งบางพื้นที่ที่ยังมีแหล่งน้ำ มักจะปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อสร้างรายได้ มีกิจกรรมเกษตรต่อเนื่อง ใช้พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้น้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดมาปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง

ข้อดีของการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง

1. มีกิจกรรมเกษตรต่อเนื่องสร้างรายได้และให้ผลตอบแทนเร็ว พืชใช้น้ำน้อยส่วนใหญ่มีอายุสั้น ให้ผลผลิตเร็วและผลตอบแทนต่อไร่สูง
2. ประหยัดน้ำโดยใช้น้ำน้อยกว่าพืชหลัก (ข้าว) ประมาณ 2 – 3 เท่า
3. ตัดวงจรศัตรูพืชหลัก
4. ความอุดมสมบูรณ์ของดินสูงขึ้น

ข้อจำกัดและข้อควรปฏิบัติ ในการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง

การปลูกพืชฤดูแล้ง เป็นการปลูกพืชนอกฤดูกาล ซึ่งมีสภาพอากาศแห้งแล้ง ความชื้นแปรปรวน แม้ว่าส่วนใหญ่จะมีความชื้นต่ำ แต่บางช่วงเวลา ก็มีความชื้นสูงได้ นอกจากนี้ ยังมีศัตรูพืชบางชนิดรบกวนได้ง่าย เกษตรกรส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการปลูกพืชหลักในฤดูฝน หากจะปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้งให้ได้ผลดี จึงควรทราบข้อจำกัดเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง

1. สภาพอากาศ

- ต้นฤดูแล้ง (พฤศจิกายน – ธันวาคม) อากาศเย็น
- ปลายฤดูแล้ง (มีนาคม – เมษายน) อากาศร้อนแห้งแล้ง ความชื้นต่ำ
- กลางและปลายฤดูแล้ง มักจะมีลมพายุฝน (ฝนชุกช่อมะม่วงและฝนสงกรานต์) ช่วงฝนตกจะมีมากขึ้นสูง
- ต้องสร้างความแข็งแรงให้กับพืชฤดูแล้ง เช่น ไม้ค้ำยัน หรือ มีแนวบังลม เป็นต้น
- เลือกช่วงเวลาปลูกให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ เช่น ถั่วเหลือง ควรปลูกเร็ว ไม่เกินกลางเดือนมกราคม เพื่อหลีกเลี่ยงอากาศแห้งในช่วงการผสมเกสร และอาจมีฝนตกในช่วงระยะเวลาก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต
- การควบคุมความชื้นให้แปลงและต้นพืชด้วยเศษวัสดุพืชหรือฟางข้าว

2. เลือกปลูกพืชฤดูแล้งชนิดที่ตลาดต้องการ

ก่อนปลูกควรศึกษาข้อมูลความต้องการของตลาดรับซื้อ เพื่อลดความเสี่ยง

3. การปลูกเป็นแปลงใหญ่พื้นที่ต่อเนื่อง

เพื่อความสะดวกในการจัดการน้ำ ยังช่วยลดปัญหาพายุฝนน้ำได้ดีกว่าการปลูกเป็นแปลงเดี่ยว นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ช่วยให้ตลาดรับซื้อผลผลิตได้ง่ายกว่าการปลูกแบบกระจัดกระจาย

4. การจัดการดินและความชื้นในดิน

การปรับพื้นที่ให้เรียบและลาดเทเล็กน้อย เพื่อช่วยระบายน้ำและหากเป็นพื้นที่ที่มีน้ำขัง ควรมีร่องระบายน้ำ ปกติสภาพดินช่วงต้นฤดูแล้ง (พฤศจิกายน) บางพื้นที่จะมีน้ำขังหรือความชื้นสูง จึงควรปล่อยให้ดินมีความชื้นพอดี เพื่อช่วยให้การไถเตรียมดินทำได้ง่าย ไถได้ลึก ย่อยดินให้รากพืชชอบโซหาอาหารได้ดี และในช่วงฤดูแล้งอากาศจะแห้งแล้ง ควรมีการคลุมแปลงหรือโคนต้นพืช เพื่อรักษาความชื้นไว้ในดิน ให้ดินชุ่มชื้นไม่แห้งจนเกินไป

5. การให้น้ำ

- ช่วงต้นฤดูแล้งส่วนใหญ่ดินจะยังมีความชื้นสูง มักไม่ค่อยประสบปัญหาพืชขาดน้ำ แต่หลังจากพืชได้เจริญเติบโตแล้วต้องการน้ำมากขึ้น ในขณะที่ความชื้นในดินลดลง จึงจำเป็นต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ หากพืชขาดน้ำจะทำให้ผลผลิตลดลง เช่น
- ข้าวโพด หากขาดน้ำช่วงออกดอก ออกไหม และสร้างเมล็ด ผลผลิตจะลดลงร้อยละ 50
 - ถั่วเหลือง หากขาดน้ำช่วงออกดอก และเริ่มติดฝัก ผลผลิตจะลดลงร้อยละ 25 – 35
 - ถั่วลิสง หากขาดน้ำช่วงออกดอก และเริ่มลงฝัก ผลผลิตจะลดลงร้อยละ 35

ตัวอย่างการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

พันธุ์แนะนำ

พันธุ์นครสวรรค์ 3 และ พันธุ์ลูกผสม

ช่วงเวลาปลูก

พฤศจิกายน – ธันวาคม

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างต้น 20 - 25 เซนติเมตร x ระยะห่างระหว่างแถว 70 - 75 เซนติเมตร

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์

3.0 - 3.5 กิโลกรัมต่อไร่ หลุมละ 1 - 2 เมล็ด

การใส่ปุ๋ย

- ปุ๋ยรองพื้นใช้ปุ๋ยสูตรเสมอสูตร 16-16-16 หรือ 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่
- เมื่ออายุ 20 – 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร 16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่
- ระยะออกดอก ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่

การดูแลรักษา

- ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตจากดินต้องมีความชื้นอยู่เสมอสภาพดินไม่ควรแห้งต่อเนื่องเป็นเวลานานหลายวัน และห้ามขาดน้ำในช่วงออกดอกออกไหม และสร้างเมล็ด
- กำจัดวัชพืชรบกวนก่อนปลูก และช่วงทำรุ่นใส่ปุ๋ย

การเก็บเกี่ยว

เมื่อแก่จัดตัดข้าวโพดจะแห้งสนิท นำมาตากแดด 1-2 วัน เพื่อลดความชื้น

ข้าวโพดหวาน

พันธุ์แนะนำ

พันธุ์ AT55 พันธุ์ซูการ์ 75 พันธุ์ไฮบริค 3 และ พันธุ์อินทรี 2

ช่วงเวลาปลูก

พฤศจิกายน – มกราคม

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างต้น 25 เซนติเมตร x ระยะห่างระหว่างแถว 75 เซนติเมตร

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์

1.0 - 1.5 กิโลกรัมต่อไร่ หลุมละ 1 - 2 เมล็ด

ข้าวโพดฝักอ่อน

พันธุ์แนะนำ

พันธุ์เกษตรศาสตร์ 2 พันธุ์ KBSC 605 พันธุ์แปซิฟิก 271 พันธุ์ CPB 468 พันธุ์ SG17 พันธุ์ SG20

ช่วงเวลาปลูก

พฤศจิกายน – มกราคม

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างต้น 25 เซนติเมตร x ระยะห่างระหว่างแถว 75 เซนติเมตร

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์

2.5 - 3.0 กิโลกรัมต่อไร่ หลุมละ 2 เมล็ด

การใส่ปุ๋ย

- ปุ๋ยรองพื้นใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 หรือ 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่
- เมื่ออายุ 20 – 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 25 – 50 กิโลกรัมต่อไร่

การดูแลรักษา

- ถอนออกให้เหลือหลุม 1 ต้น
- กำจัดวัชพืชรบกวนก่อนปลูก และช่วงทำรุ่นใส่ปุ๋ย
- ให้น้ำทุก 10 - 14 วัน
- เมื่ออายุ 40 - 45 วัน ให้ตัดช่อดอกตัวผู้ทิ้ง

การเก็บเกี่ยว

เริ่มเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 45 วัน หรือหลังจากตัดช่อดอกตัวผู้ทิ้งแล้ว 2 - 3 วัน หรือเมื่อมีผลมีความยาว 3 - 5 เซนติเมตร

การใส่ปุ๋ย

- ปุ๋ยรองพื้นใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 หรือ 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่
- เมื่ออายุ 20 – 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 20 - 25 กิโลกรัมต่อไร่

การดูแลรักษา

- คลุมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารเพรอน 65 เอสดี เพื่อป้องกันโรคราน้ำค้าง ถอนออกให้เหลือหลุมละ 1 ต้น
- ควรกำจัดวัชพืชรบกวนก่อนปลูก และช่วงทำรุ่นใส่ปุ๋ย
- ควรให้น้ำทุก 10 - 14 วัน ห้ามขาดน้ำในช่วงออกดอกและสร้างเมล็ด

การเก็บเกี่ยว

หลังจากออกไหมแล้วประมาณ 20 วัน ข้าวโพดหวานจะมีความหวานสูง และเมล็ดเปลือกบางเหมาะแก่การบริโภค